විඤ්ඤාණයේ මායාව සහ යථාර්ථය
නිවන් මග දේශනා අංක 26 සහ 28 ඇසුරෙනි
පූජ්‍ය කටුකරුන්දේ ඥාණානන්ද හිමි
NotebookLM

විඤ්ඤාණය නම් මැජික්කරු

බුදුරජාණන් වහන්සේ විඤ්ඤාණය උපමා කළේ මායාවකටය. මැජික් දර්ශනයක් නරඹන විට, එහි ඇතුළත රහස් නොදන්නා පුද්ගලයා එය සත්‍යයක් ලෙස දකී.

මෙය හරියටම වර්තමානයේ අපි දකින ‘මැජික්’ (Magic) ශිල්පියෙකුගේ ඇස් බැන්දුමක් වැනිය.

බාහිරින් පෙනෙන මවාපෑම (Appearance) සහ ඇතුළත ඇති හිස් බව (Voidness) අතර ගැටුම විඤ්ඤාණයේ ස්වභාවයයි.

NotebookLM

ප්‍රේක්ෂකයා සහ විමසන්නා

අවිද්‍යාවෙන් මුළා වූ තැනැත්තා
මැජික් දර්ශනය සත්‍යයක් ලෙස ගනී.
ඔහු තමාගේම පූර්ව නිගමන
(සංස්කාර) නමැති ‘පෙට්ටි’ මත පිහිටා
දර්ශනය රස විඳියි.

නුවණැස ඇති තැනැත්තා (විදර්ශකයා)
වේදිකාවේ කොනක සැඟවී,
මැජික්කරුගේ බොරු පතුල් සහ හොර
සාක්කු දෙස බලා සිටී. ඔහුට මැජික්
එකේ ‘මැජික්’ ගතියක් නොපෙනේ.

NotebookLM

මායාවේ රහස: සංස්කාර

මැජික් දර්ශනයක් සාර්ථක වීමට උපකාරක උපකරණ (Props) අවශ්‍ය වේ. විඤ්ඤාණය නමැති මායාව පවතින්නේ අවිද්‍යාව සහ සංස්කාර නමැති උපකරණ මතය.

රහස එළි වූ විට මැජික් එකේ අගයක් නැත. එසේම, ප්‍රඥාවෙන් බලන විට විඤ්ඤාණයේ හරයක් (Core) හෝ සාරයක් (Substance) නොමැති බව පෙනේ. එය හුදෙක් හිස් (Rittaka), බොල් (Tucchaka) දෙයක් බව පසක් වේ.

NotebookLM

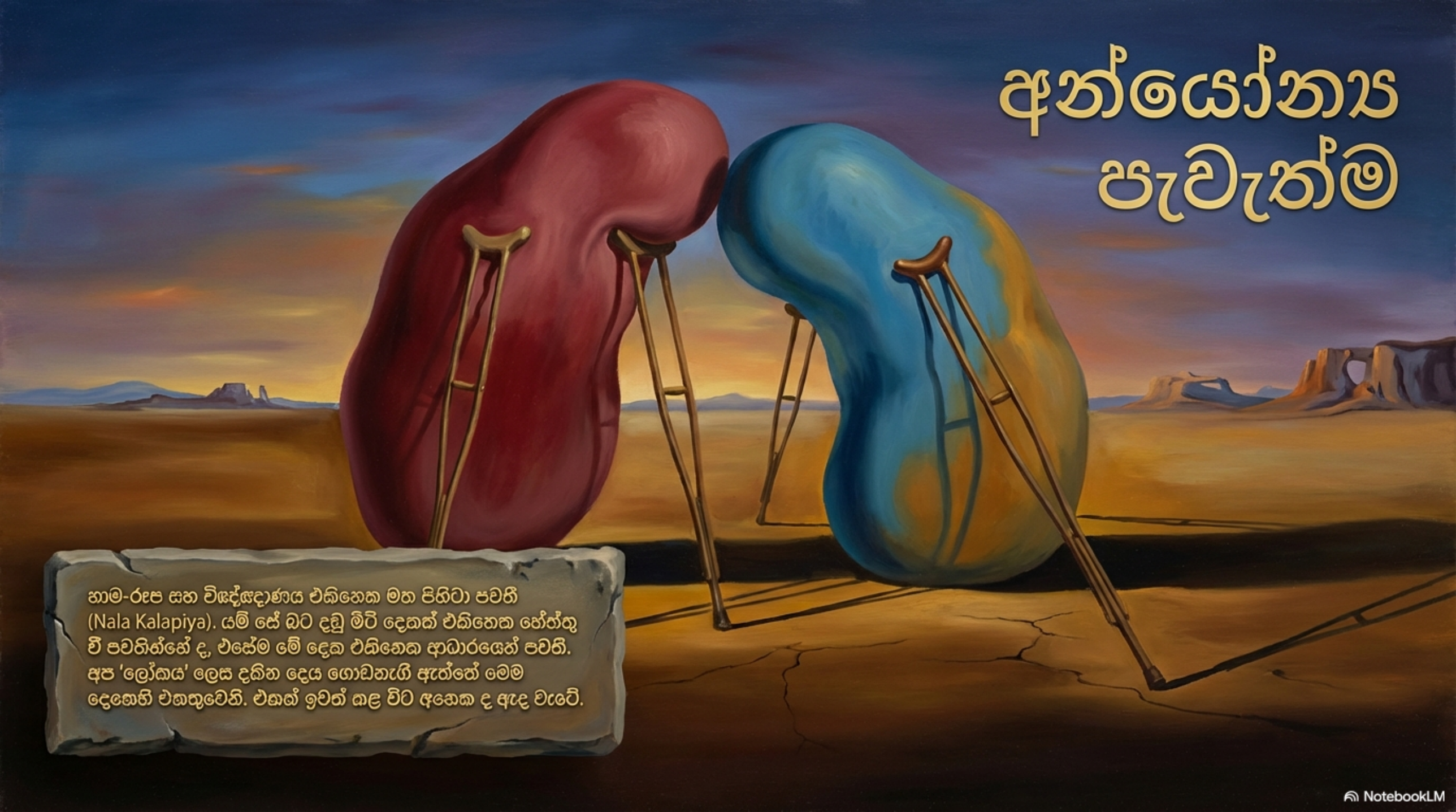
අන්‌යෝන්‍ය
පැවැත්ම
නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණය එකිනෙක මත පිහිටා පවතී (Nala Kalapiya). යම් සේ බට දඬු මිටි දෙකක් එකිනෙක හේත්තු වී පවතින්නේ ද, එසේම මේ දෙක එකිනෙක ආධාරයෙන් පවති. අප 'ලෝකය' ලෙස දකින දෙය ගොඩනැගී ඇත්තේ මෙම දෙනෙහි එකතුවෙනි. එකක් ඉවත් කළ විට අනෙක ද ඇද වැටේ.

මම යන දෘෂ්ටිය

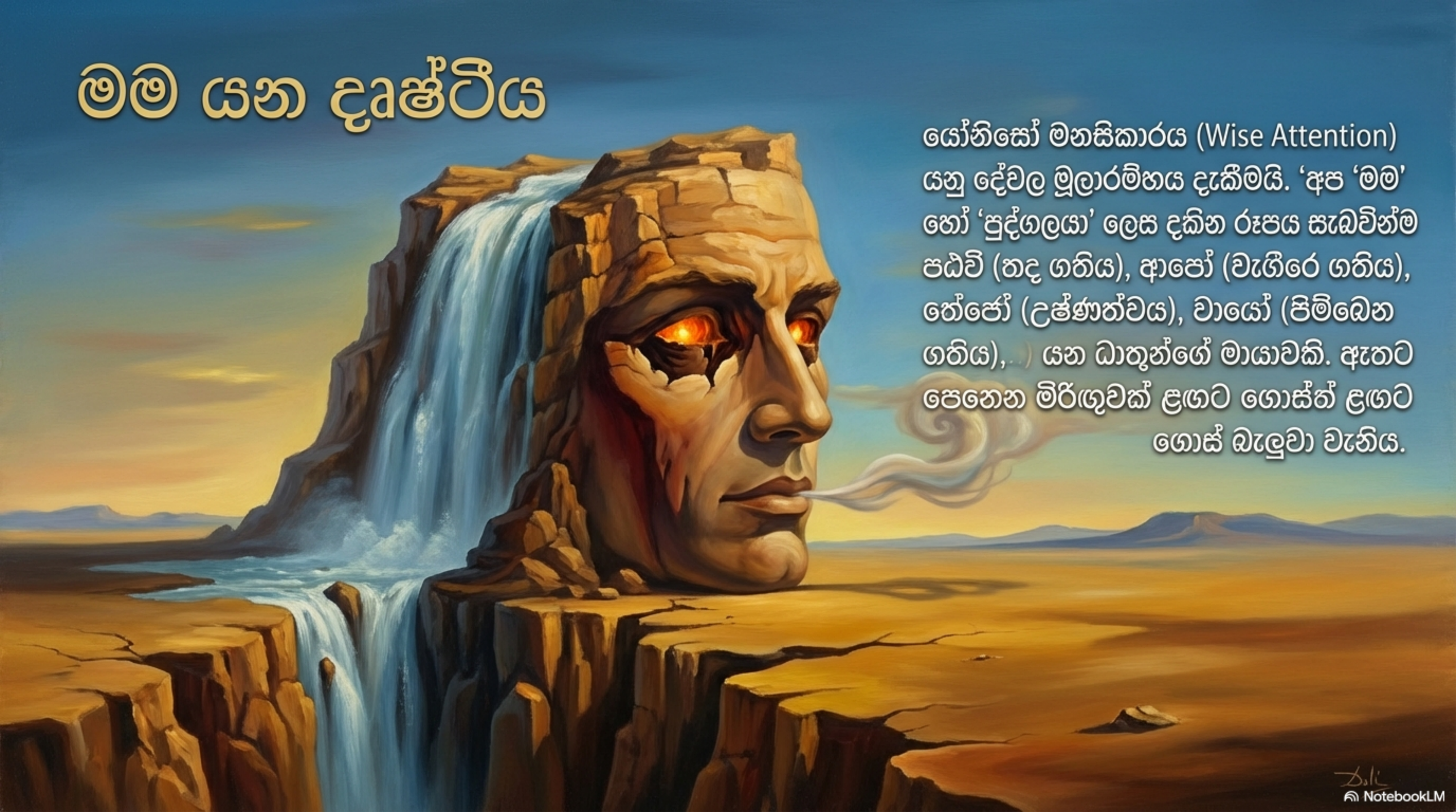

යෝනිසෝ මනසිකාරය (Wise Attention) යනු දේවල මූලාරම්භය දැකීමයි. ‘අප ‘මම’ හෝ ‘පුද්ගලයා’ ලෙස දකින රූපය සැබවින්ම පඨවි (තද ගතිය), ආපෝ (වැගීරෙ ගතිය), තේජෝ (උෂ්ණත්වය), වායෝ (පිම්බෙන ගතිය),) යන ධාතූන්ගේ මායාවකි. ඇතට පෙනෙන මිරිඟුවක් ළඟට ගොස්ත් ළඟට ගොස් බැලුවා වැනිය.

NotebookLM

දක්ෂ ගව ඝාතකයෙක් ගවයෙකු මරා කොටස් කළ පසු, ඔහුට ‘ගවයා’ යන හැඟීම නැති වී ‘මස්’ යන හැඟීම ඇති වන්නා සේ, යෝගාවචරයා ශරීරය ධාතු වශයෙන් බෙදා බලයි.

කෙස්, ලොම්, නිය, දත් ආදී වශයෙන් ධාතු මනසිකාරයේ යෙදෙන විට ‘පුද්ගලයා’ අතුරුදහන් වී ශූන්‍යතාවය මතු වේ.

ඝන සංඥාව බිඳ දැමීම

NotebookLM

ඇතුළත සහ පිටත එකක්මය

ආධ්‍යාත්ෘමික (තමා තුළ) පඨවි ධාතුවත්,
බාහිර (ලෝකයේ) පඨවි ධාතුවත් එකක්මය.
මේ දෙක අතර ස්වභාවයෙන් වෙනසක් නැත.

'මම' සහ 'ලෝකය' ලෙස බෙදා වෙන් කර ඇත්තේ
අපගේ උපාදානය (Grasping) නිසා පමණි.
ධාතු වශයෙන් බලන විට සියල්ල සමානය.

NotebookLM

ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍රය

ශරීරය යනු ආහාර ගැනීම (ඇදගැනීම) සහ පිට කිරීම (විසි කිරීම) සිදු කරන ස්වයංක්‍රීය ක්‍රියාවලියකි. ජල පොම්පයක් මෙන් එය ක්‍රියා කරයි.

මෙහි 'මම' කියා පාලකයෙක් නැත. ඇත්තේ හේතු-ඵල දාමයක් පමණි.

ලෝභ (ගැනීම), ද්වේශ (බැහැර කිරීම) සහ මෝහ (මෙම ක්‍රියාවලිය නොදැනීම) යන මුල් තුන මත මෙම යන්ත්‍රය දුවයි.

NotebookLM

අත්ත සම්භූත:
ඇතුළතින් හටගත් අනතුර
ගසක් වෙලාගන්නා බෙන අරළු (parasitic creeper) පැළයක් මෙන්, 'මම' යන හැඟීම සන්තානය තුළම හටගනී.
මුලදී එය කුඩාවට පවතී, නමුත් පසුව මුළු ජීවිතයම යටපත් කර විනාශ කර දමයි. මෙය හඳුනාගැනීම දුෂ්කරය (Hidden Origin).
NotebookLM

තණ්හාව සහ ඝන වීම

ලෝකයේ ආරම්භයේදී පඨවි ධාතුව මෘදු, රසවත් දෙයක් විය. සත්වයාගේ තණ්හාව සහ අත පත ගෑම (Craving and Grasping) නිසා එය ක්‍රමයෙන් රළු විය.

අපගේ සිතේ ඇති තණ්හාව විසින්ම ලෝකය ‘ඝන’ සහ ‘ඇත්ත’ දෙයක් ලෙස මවා පායි.

NotebookLM

තාදී ගුණය: නොසැලෙන බව

රහතන් වහන්සේ ලෝකය දෙස බලන්නේ ‘තාදී’ ගුණයෙනි. උන්වහන්සේ ‘මෙය ඇත’ (It exists) හෝ ‘මෙය නැත’ (It does not exist) යන අන්ත දෙකම ප්‍රතික්ෂේප කරයි.
මැජික් දර්ශනය දකින නමුත්, එයට නොරැවටෙන, එය ප්‍රතික්ෂේප ද නොකරන මැදිහත් බව මෙහි ඇත.

NotebookLM

නිරෝධය: මායාව අවසන් වීම

අවිද්‍යාව දුරු වූ විට සංස්කාර නිරුද්ධ වේ.
මැජීක්කරුගේ රහස හෙළි වූ පසු, දර්ශනය
තවදුරටත් අපව රැවටීමට සමත් නොවේ.

මෙය ලෝකයෙන් පලා යාමක් නොව,
ලෝකය යනු සිතින් මවා ගත් මායාවක්
බව වටහාගෙන එහි ඇලීම අතහැරීමයි.

NotebookLM

යථාර්ථය දැකීම

‘යං කිඤ්චි සමුදය ධම්මං සබ්බන්තං නිරෝධ ධම්මං’ - යමක් හටගනී ද ඒ සියල්ල නැසෙන සුළුය.

මෙය දැකීමෙන් සිත විරාගයට (Dispassion) පත් වේ. විරාගයෙන් විමුක්තිය (Liberation) උදා වේ. මෙය ලෝකයේ පරම ශාන්තියයි.

NotebookLM